

สภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด

The State of the Ayutthaya Primary Education Service Area Office 1 Performances with
Respect to the School Administrators' Opinions

เสถียร ชัยสงคราม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 212 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน เลือกโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครชชีและมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจสอบความความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของครอนบาคเท่ากับ .97 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยการใช้ t-test และ One Way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษานาดกลาง เป็นผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นพบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษานาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดกลางและขนาดเล็ก และผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐทั้งในภาพรวมและรายด้าน

คำสำคัญ : สภาพการดำเนินงาน, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

The purposes of this research are to investigate and compare the state of the Ayutthaya Primary Education Service Area Office performance with respect to the school administrators' opinions. The populations are 212 administrators of public and private schools, of different sizes. The samples of 127 administrators were selected by using Krejcie and Morgan's Table for Determined Sample Size for Research. The research instrument was a questionnaire, developed by the researcher. Content validity was measured by using the Index of Item-Objective

Congruence (IOC) technique, with the rate between 0.67 -1.00. Reliability is .97 using Cronbach's alpha coefficient. The researcher collected and analyzed the data unilaterally to find descriptive statistics: percentage, mean, standard deviation and inferential statistics: t-test and F-test. The result of this research show that most of the school administrators are from medium sized, private schools and held a bachelor's degree. The school administrators' opinions toward the state of the Ayutthaya Primary Education Service Area Office performance is at the moderate level. Comparing the level of the school administrators' opinions, the school administrators' opinions of the different schools by size are statistically significant with a difference level of .01 in the overall and in each aspect. The school administrators' opinions of the large schools had more weight than the medium and the small ones. In regard to the state of the Ayutthaya Primary Education Service Area Office performances, the private school administrators' opinions had a higher level than the public school administrators' opinions.

Keywords: operating conditions, school administrators, education service area office

ความนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช มาตรา 81 บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม” จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมาทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของไทย เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 เป็นต้นไป ได้หลอมรวมหน่วยงานทางการศึกษา คือ ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานเดียวกันคือ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีโครงสร้างใหม่เป็นระดับกระทรวงระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษาดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 175 เขตจนถึงปี พ.ศ. 2553 ได้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ คือพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ประกาศ ณ วันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ.2553 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ความว่า...”มาตรา ๓๗ การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษาโดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย เว้นแต่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของสภาการศึกษา มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา”...

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจึงแยกเป็นองค์กรใหม่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้กำหนดโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วย 7 กลุ่มได้แก่ (1) กลุ่มอำนวยการ (2) กลุ่มบริหารงานบุคคล (3) กลุ่มนโยบายและแผน (4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา (5) กลุ่มนิเทศติดตามและ

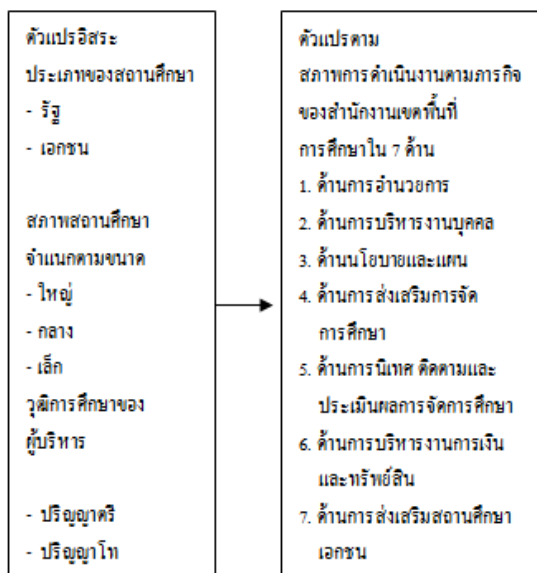
ประเมินผลการจัดการศึกษา (6) กลุ่มการบริหารงาน การเงินและทรัพย์สินและ (7) กลุ่มการส่งเสริม สถานศึกษาเอกชน ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา การศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1
ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 212 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 127 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครชชีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2543) และใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ใน 7 ด้าน จำนวน 34 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .971

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามไปยัง ผู้บริหารสถานศึกษาด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121–300 คน) เป็นสถานศึกษาเอกชน และมีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษาด้านการอำนวยการด้านการบริหารงานบุคคลด้านการบริหารงานการเงินและทรัพย์สินด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาด้านนโยบายและแผนและด้านการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้สถิติ One-Way ANOVA พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน จึงได้ทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Scheffe พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานมากกว่า

ผู้บริหารสถานศึกษา ขนาดกลางและขนาดเล็กทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดกลางและขนาดเล็ก และผู้บริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดกลางในด้านการอำนวยการ ด้านการบริหารงาน

ด้านนโยบายและแผน ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และด้านการบริหารงานการเงินและทรัพย์สิน

สำหรับด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษา และด้านการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามประเภทของสถานศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐทั้งในภาพรวมและรายด้าน

การอภิปรายผล

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มาวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

ด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษา
 ด้านการอำนวยการด้านการบริหารงานบุคคล
 ด้านการบริหารงานการเงินและทรัพย์สิน
 ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาด้านนโยบายและแผน

ด้านการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนและเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน ซึ่งการกำหนดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นไปตามแนวทางของกระทรวง ศึกษาธิการเรื่องส่วนราชการ ซึ่งกำหนดให้มีส่วนราชการดังนี้

กลุ่มอำนวยการ
 กลุ่มบริหารงานบุคคล
 กลุ่มนโยบายและแผน
 กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
 กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
 กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้สถิติ One-Way ANOVA พบว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน แสดงว่า สภาพการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ของสถานศึกษาแต่ละขนาดนั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งพบว่าไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของประนอมศรีจันทนวงศ์ (2547) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดระบบบริหารราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ผลการวิจัยพบว่าปริมาณงานภารกิจและสภาพของงานของสำนักงานใน 6 เขตพื้นที่ศึกษานั้นมีลักษณะเฉพาะของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาทั้งในส่วน of สภาพพื้นที่และปริมาณงานรวมทั้งความรับผิดชอบทั้งในส่วน of จำนวน โรงเรียนจำนวนนักเรียนจำนวน

งบประมาณแต่ในความแตกต่างนี้พบว่า มีสภาพที่คล้ายคลึงกันในทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คือ การขาดจุดประสานระหว่างโรงเรียนกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องจัดศูนย์ประสานระหว่างโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ตามกำลังทรัพยากรและความเหมาะสมของสภาพเขตพื้นที่การศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 จัดให้มีศูนย์ประสานงานหลักอำเภอละ 1 ศูนย์ และมีศูนย์ประสานงานช่วย 35 ศูนย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาสเขต 2 จัดโดยใช้ระบบ E-Office สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 1 จัดให้มีเครือข่าย 18 เครือข่ายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานีเขต 2 จัดเป็นศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 1 จัดโดยการแบ่งกลุ่มโรงเรียนในลักษณะเขต (Zone) มีประธานกลุ่มเครือข่ายเป็นผู้ประสานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 2 จัดในลักษณะของศูนย์ประสานงานเครือข่าย

ข้อเสนอแนะ

เชิงนโยบาย

ด้านการอำนวยการ ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการกำหนดภาระงานของสำนักงานเขตพื้นที่ให้บุคลากรรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและประสบการณ์อย่างเหมาะสม

ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการส่งเสริมให้สถานศึกษาเสริมสร้างและพัฒนาวิทยากรครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านนโยบายและแผน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาควรมีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันเพื่อการบริหารจัดการ

ด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาควรมีมาตรการในการส่งเสริมการป้องกัน

และแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา ประสานงาน
ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
และติดตามผลการดำเนินงานอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
รวมทั้งมีข้อมูลสถานศึกษาเอกชนในสังกัด และส่งเสริม
ประสานงานเพื่อการวางแผนการดำเนินงานทางการ
ศึกษาของสถานศึกษาเอกชน

ด้านการนิเทศ ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาควรมี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการส่งเสริมและ
พัฒนาสื่อและนวัตกรรมแก่สถานศึกษา
ด้านการบริหารงานการเงินและทรัพย์สิน ผู้บริหารเขต
พื้นที่การศึกษาควรมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจใน
การจัดทำระบบการเงิน การบัญชี เพื่อการปฏิบัติที่
ถูกต้องตามกฎหมาย

ด้านการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน ผู้บริหาร
เขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนการจัดการ

ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและผลงานของกลุ่มงานให้
ครูบุคลากรทางการศึกษาและประชาชนทั่วไปทราบ

ข้อเสนอแนะ

เชิงปฏิบัติ

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียง เพื่อนำ
ผลการวิจัยที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
ประนอมศรี จันทนวงษ์. (2547). *การศึกษาการจัดระบบบริหารราชการ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3 จังหวัด
ชายแดนภาคใต้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.

